

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva 20, 25
1000 Ljubljana
gp.gs@gov.si

Ministrstvo za finance
Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana
gp.mf@gov.si

Ministrstvo za javno upravo
Tržaška cesta 21
1000 Ljubljana
gp.mju@gov.si

Datum: 04. 11. 2020
Številka: 007-71/2020-1

Zadeva: Pobuda za vključitev ukrepov v novi tako imenovani šesti protikorona paket (PKP6)

Spoštovani,

država je pristopila k pripravi novega tako imenovanega šestega protikorona paketa (PKP6). V zvezi z navedenim želi Skupnost občin Slovenije opozoriti na nekatere rešitve, ki bi jih bilo smotrno vključiti med ukrepe in o katerih smo že pisali.

Bi pa uvodoma opozorili in predlagali, da bi lahko ključno rešitev za lokalno gospodarstvo predstavljajo takšen sprejem ukrepov, s katerimi bo zagotovljena enaka pomoč vsem gospodarskim subjektom, ki jim je zaradi ukrepov države in zaradi širjenja bolezni opravljanje gospodarske dejavnosti onemogočeno ali pa je bistveno otežkočeno, v obdobju trajanja razglašene epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju celotne RS.

Zato bi bilo smiselno razmisliti o sprejemu ciljanih državnih ukrepov po modelu pomoči držav Evropske skupnosti, in sicer da se vsem zaprtim panogam (tudi samozaposlenim) s strani državnega proračuna pokrijejo fiksni stroški (najemnine, stroški leasinga nepremičnin in drugih osnovnih sredstev, stroški nujnega vzdrževanja strojev, stroški električne energije, ogrevanja, čiščenja, del NUSZ, naročnin, strošek obresti in nadomestil, amortizacija

opredmetenih in neopredmetenih sredstev, ipd.). Seveda naj bo višina nadomestil v okviru javno finančnih zmožnostmi države.

Namreč menimo, da potrebujemo ukrepe, ki bodo nudili celovite rešitve in bodo enakopravno obravnavali vse gospodarske subjekte, in ne zgolj parcialne. Prav tako bi se na tak način ognili težavam, ko lokalne skupnosti z oprostitev najemnin rešujejo gospodarske subjekte v lokalni skupnosti, na drugi strani pa zaradi tega v proračunih ne bo sredstev za nekatere nujne naloge.

Dodajamo še predloge, nekatere (oprostitev plačila najemnin, pomoč izvajalcem občasnih in mestnih prevozov) bi se dalo rešiti znotraj zgornjega predloga, druge bi bilo potrebno obravnavati ločeno:

I. Predlog za sprejem pravne podlage za oprostitev plačila najemnine za poslovne prostore v lasti lokalne skupnosti najemnikom, katerim je prepovedano obratovanje v skladu z vladnim odlokom

Država je za omilitev posledic, nastalih zaradi epidemije sprejela določbo v Zakonu o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 61/20), na podlagi katere se najemnikom poslovnih stavb ali poslovnih prostorov v lasti Republike Slovenije ali v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti, ki jim je zaradi ukrepov države in zaradi širjenja bolezni opravljanje gospodarske dejavnosti onemogočeno ali pa je bistveno otežkočeno, v obdobju trajanja razglašene epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju RS, to je od vključno 13. 3. 2020, do preklica razglasitve epidemije te nalezljive bolezni, ne zaračunava najemnina ali del najemnine. Naknadno je bil sprejet tudi Pravilnik o izvajanju oprostitve ali delne oprostitve plačila najemnin zaradi omilitve posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 96/20), s katerim se ureja postopek in način odločanja ter zahtevano dokumentacijo za izvajanje enake obravnave upravičencev za oprostitev ali delno oprostitev plačila najemnine. Upravičenci so najemniki poslovnih stavb ali poslovnih prostorov v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti ali države, obdobje ne zaračunavanja pa je obdobje trajanja epidemije od vključno 13. 3. do vključno 31. 5. 2020.

Vlada RS je z Odlokom o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije (uradni list RS, št. 146/20) razglasila epidemijo, kar predstavlja podlago za naknadni sprejem novih odlokov o začasni prepovedi ponujanja in prodaje blaga in storitev potrošnikom.

S tem je ponovno prepovedano obratovanje gospodarske dejavnosti ali pa bistveno otežkočeno od 19. 10. 2020. Z namenom pomoči občin svojim občanom in gospodarstvu na njihovem območju predlagamo, da je, v kolikor država ne bo pristopila k sprejemu celovite rešitve za vse gospodarske subjekte v Sloveniji (kot navedeno v uvodu), potreben sprejem nove pravne podlage za oprostitev plačila najemnine za poslovne prostore v lasti lokalne skupnosti najemnikom, katerim je prepovedano obratovanje v skladu z vladnim odlokom.

V skladu z navedenim želimo tudi opomniti na tiste najemnike, katerim je tudi po preklicu epidemije z dne 31. 5. 2020 prepovedano opravljanje dejavnosti. Namreč v lasti lokalnih skupnosti so tudi poslovni prostori, katerih najemnikom je tudi po preklicu epidemije prepovedano poslovanje, saj gre za dejavnost nočnih klubov in diskotek. Lokalne skupnosti, zaradi veljavnosti določb zakona in pravilnika, torej do 31. 5. 2020, nimajo pravne podlage, po kateri bi lahko tudi tem najemnikom oprostile plačilo najemnine za čas prepovedi. Zato predlagamo, da država sprejme ukrepe oziroma pravno podlago tudi za te primere, ki kljub vmesnem preklicu epidemije (obdobje po 31.5. 2020 in do 19. 10. 2020) niso smeli opravljati dejavnosti.

II. Nadomestila za izvajalce občasnega prevoza

SOS je s strani GZS prejela dopis Prilagoditev pogodbenih razmerij zaradi spremenjenih okoliščin, to je višje sile, pri pogodbenih prevozih v obdobju trajanja izrednih razmer vezanih na virus COVID-19 zaradi sprejetih oblastnih ukrepov. **Predlaga se povrnitev nadomestila v višini 36% dnevne pogodbene cene za obdobje prekinitve izvajanja šolskih prevozov, torej za čas, ko se zaradi zaprtja šol oziroma šolanja na daljavo pogodbeni prevozi ne izvajajo. Glede na to, da o ukrepu zapiranja šol ne odločajo lokalne skupnosti, predlagamo, da se nadomestilo povrne iz državnega proračuna, v kolikor seveda država ne bo sprejela v uvodu predlaganih celovitih ukrepov za gospodarstvo** Pri tem je nujno potrebno upoštevati realizacijo prihodkov vsakega prevoznika, saj so prevozniki zaradi navodil NIJZ (varnostna razdalja na avtobusih ipd.) morali v času, ko so bile šole odprte, prevoze ponavljati, prav tako zagotoviti dodatna vozila, in so na podlagi tega prevozniki prejeli več sredstev kot bi jih v »normalnih časih«, to vse pa je dodatno obremenilo občinske proračune.

III. Financiranje dodatka za delo v rizičnih razmerah

Z Odlokom o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije (uradni list RS, št. 146/20) je od vključno 19. 10. 2020 do vključno 17. 11. 2020 razglašena epidemija, zato je ponovno izpolnjen eden od pogojev za izplačilo dodatka za delo v rizičnih razmerah, kot ga določa 11. točka prvega odstavka 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18).

Predlagamo, da se sredstva za financiranje dodatka za delo v rizičnih razmerah zagotovijo iz državnega proračuna, tako kot je to določal šesti odstavek 71. člena Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20 in 152/20 – ZZUOOP).

Namreč, z izpolnitvijo pogojev za izplačilo so ta dodatek pričeli izplačevati delodajalci zavodov, katerih ustanoviteljice so občine (npr. vrtci, ki zagotavljajo nujno varstvo za otroke v času ukrepov prepovedi zbiranja v vrtcih). Občine bodo tudi na koncu tiste, ki bodo morale

preprečiti likvidnostne težave teh zavodov, bodisi neposredno iz občinskih proračunov, bodisi posredno preko cene in posledično višjih stroškov za ljudi in lokalne skupnosti.

IV. Pobuda glede upokojevanja zaposlenih, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine

V mesecu septembru 2020 smo na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvo za javno upravo posredovali pobudo glede upokojevanja zaposlenih, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, št. 007-52/2020-2 dne 9. 9. 2020. V dopisu smo navedli, da je skupnost v času javne obravnave predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v letu 2019 posredovala predlog, da se z novelo zakona določi, da delavec lahko po izpolnitvi upokojitvenih pogojev ostane v delovnem razmerju ob soglasju delodajalca. V zvezi s tem smo obrazložili, da prihaja do situacij, ko se npr. v javnih zavodih, katerih ustanovitelj je lokalna skupnost, zaposleni, ki so izpolnili pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, ne želijo upokojitvi, kar vpliva na možnost zaposlitve mladega kadra. V kolikor bi delavec potreboval soglasje delodajalca, da kljub izpolnjenim pogojem za upokojitvev ostane v delovnem razmerju, bi to prispevalo k večji racionalizaciji, saj bi delodajalec s tem lahko pozitivno vplival na področje zaposlovanja.

Takrat predlog ni bil sprejet. Torej problematika še vedno ostaja odprta in bi jo bilo smiselno dodati med ukrepe.

Z namenom sprejema ustreznih ukrepov, oziroma rešitev za področje javnega sektorja, želimo ponazoriti problematiko na primeru iz prakse. Namreč v vrtcu se je v zadnjih letih zmanjševal vpis otrok, posledično so se zmanjšale tudi potrebe po strokovnih delavcih (vzgojitelji, pomočniki vzgojitelja, itd.). Zaposleni v vrtcu, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, se ne želijo upokojitvi tudi zaradi določbe 39. a člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, na podlagi katere lahko zaposleni, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, izkoristijo možnost biti vključeni v obvezno zavarovanje s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom in hkrati prejemati 40% že uveljavljene pokojnine prva tri leta oz. 20% pokojnine po preteku treh let. Vrtec je zaradi navedenega primoran izvesti postopek odpovedi pogodb o zaposlitvi iz poslovnega razloga v skladu s področno zakonodajo. Četudi bi lahko delodajalec dosegel, da bi se na ta način upokojili nekateri starejši delavci, ki izpolnjujejo pogoje za upokojitvev, bi bila ob upoštevanju kriterijev 108. člena Zakon o delovnih razmerjih odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov za vsakega posameznega zaposlenega znatno (nekajkrat) višja od odpravnine ob upokojitvi v javnem sektorju, ki znaša tri povprečne plače zaposlenega v RS oz. tri zadnje plače zaposlenega, če je to zanj ugodneje. Pri tem je potrebno upoštevati, da je težje med presežne delavce uvrstiti in odpovedati pogodbo o zaposlitvi administrativnim in tehničnim (starejšim) delavcem, saj se navedena delovna mesta še vedno potrebujejo in bi jih morali nadomeščati z novimi zaposlitvami. Zakonitost odpovedi pogodbe za takšne

primere, bi delodajalec moral skoraj zagotovo zagovarjati pred pristojnim organom zavoda in sodiščem.

Dejstvo je, da delavci, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, pomenijo dodatno finančno breme za delodajalca in ustanovitelja; da se z določilom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dodatno nagrajuje starejše zaposlene in se jih na ta način nagovarja, da se ne upokojujejo; da se onemogoča ob že tako visoki brezposelnosti (predvsem mladih) zaposlovanje mladega kadra, ki s svojimi novimi funkcionalnimi znanji pomenijo velik doprinos za delodajalce; da delodajalec, ne ustanovitelj, nimata pravnega mehanizma, na podlagi katerega bi lahko (so)odločala pri upokojitvi starejših delavcev.

V skladu z navedenim predlagamo, da se sprejmejo rešitve v smislu ukrepa prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi ob izpolnitvi pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine ali dolžnost pridobitve soglasja delodajalca za nadaljevanje delovnega razmerja po izpolnitvi upokojitvenih pogojev. Cilj ukrepov bi bilo kadrovsko prestrukturiranje, spodbujanje dostopa do zaposlitve mlajših delavcev in s tem izboljšanja medgeneracijske porazdelitve ter nenazadnje obvladovanje javnofinančnih izdatkov, in sicer z zmanjšanjem stroškov dela, saj javni uslužbenci med kariero napredujejo v višji plačni razred, kot so ga imeli ob vstopu v uslužbenški sistem.

V. Predlog za zagotovitev sredstev občinam zaradi predvidenega naraščanja stroškov komunalnih storitev iz razloga povišanja minimalne plače v letu 2021

Na osnovi določil Zakona o minimalni plači bo s 1. 1. 2021 višina minimalne plače narasla predvidoma med 8,9 % in 31,9 %, natančno višino minimalne plače bo sicer določilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ob upoštevanju rasti življenjskih potrebščin, gibanja plač, zaposlenosti in gospodarskih razmer v letu 2020.

V sektorju komunalnih storitev se velika večina dela opravlja na nižje vrednotenih delovnih mestih, zato je na podlagi zakonskih določil za pričakovati porast plač zaposlenih, kar pa merodajno vpliva na izračun cene teh storitev. Na podlagi finančnih podatkov, ki jih zbira Inštitut za javne službe kot izvajalec Primerjalne analize izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja, je bila izračunana simulacija povprečne rasti stroškov izvajanja nekaterih GJS varstva okolja, kar seveda vpliva na ceno storitev. Simulacije kažejo, da bodo stroški za oskrbo s pitno vodo predvidoma povprečno narasle za 3,74%, odvajanje odpadne vode za 5,08%, zbiranje odpadkov za 5,55 %, čiščenje odpadne vode pa celo za 33,38 %. To bo merodajno vplivalo tudi na povišanje cen komunalnih storitev.

Ker se stroški izvajanja komunalnih storitev po načelu polnega pokritja stroškov pokrivajo iz cen komunalnih storitev, v kolikor občina ne predvidi ustrezne subvencije, bo to finančno breme na strani občank in občanov. V času pandemije je veliko število slednjih ostalo brez

dohodka ali dela dohodka, zato je za pričakovati, da bodo občine morale nove cene subvencionirati.

Žal pa to ponovno pritiska na proračune slovenskih občin in povzroča dodatne stroške, zato predlagamo, da se potrebna dodatna finančna sredstva zagotovi iz državnega proračuna.

***

Nenazadnje bi opozorili na morebitni sprejem rešitev in ukrepov, ki posredno bremenijo občinske proračune, kot je to bilo s sprejemom 105. člena Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20). Na podlagi drugega odstavka navedenega člena je bil sprejet Sklep o nujnih ukrepih na področju kadrovske problematike, ki so potrebni za nemoteno delovanje vzgojno-izobraževalnih zavodov, št. zadeve: 6030-1/2020/86 z dne 2. 11. 2020. Zaradi navedenega se bo zaradi morebitne nove zaposlitve na delovnem mestu tehnični delavec – vzdrževalec učne tehnologije V, oziroma delovnem mestu vzdrževalec računalniške opreme VII/1 v vrtcih dodatno obremenilo občinske proračune. V kolikor se sprejmejo takšni podobni ukrepi je nujno, da država zagotovi zadostna sredstva.

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, l.r.
Generalna sekretarka